

SAMUEL PHILLIPS HUNTINGTON

Tekst został przetłumaczony na podstawie: S. P. Huntington, *Modernization and Corruption*, w: tenże, *Political Order in Changing Societies*, Yale University Press, New Haven, Conn. 1968, s. 59–71. Serdecznie dziękujemy Yale University Press za zgodę na publikację tłumaczenia.

Modernizacja i korupcja

Korupcja jest zachowaniem urzędników publicznych, które odbiega od zaakceptowanych norm w celu osiągnięcia celów prywatnych. Oczywiście korupcja istnieje we wszystkich społeczeństwach, ale w jednych jest bardziej powszechna niż w innych, a stopień jej rozpowszechnienia różni się w zależności od etapu ewolucji, na jakim znajduje się dane społeczeństwo. Powierzchnowe oznaki, sugerują, że jej zakres dość znacząco koreluje z gwałtowną modernizacją społeczną i ekonomiczną. Wydawałoby się, że życie polityczne w osiemnastowiecznej czy dwudziestowiecznej Ameryce było mniej skorumpowane niż w Ameryce dziewiętnastego wieku. Wydaje się także, że życie polityczne w siedemnastowiecznej Wielkiej Brytanii oraz Wielkiej Brytanii końca dziewiętnastego wieku było mniej skorumpowane niż w osiemnastym wieku. Czy to jedynie zbieg okoliczności, że ów wysoki poziom korupcji w angielskim i amerykańskim życiu publicznym zbiegł się z wstrząsem rewolucji przemysłowej, rozwojem nowych źródeł bogactwa i władzy oraz pojawieniem się nowych klas wysuwających nowe żądania wobec rządu? W każdym z tych dwóch okresów instytucje polityczne doświadczały napięć oraz do pewnego stopnia rozkładu. Korupcja jest oczywiście jedną z miar braku efektywnej, politycznej instytucjonalizacji. Urzędnikom publicznym brakuje autonomii i spójności, a swoje role instytucjonalne podporządkowują zewnętrznym żądaniom. Korupcja w pewnych kulturach może być bardziej rozpowszechniona niż w innych, ale wydaje się, że w większości kultur jest najpowszechniejsza podczas najintensywniejszych faz modernizacji. Różnice w poziomie korupcji, które mogą istnieć między zmodernizowanymi oraz politycznie rozwiniętymi społeczeństwami świata atlantyckiego a tymi w Ameryce Łacińskiej, Afryce i Azji, w dużej części są odzwierciedleniem

różnic ich politycznego rozwoju oraz politycznej modernizacji. Kiedy przywódcy junt wojskowych oraz ruchów rewolucyjnych potępiają „korupcję” w swoich społeczeństwach, w gruncie rzeczy, potępiają zacofanie tych społeczeństw. (...)

PRZEŁOŻYŁ BARTOSZ CZEPIŁ